

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de voormalige staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Van Bijsterveldt-Vliegenthart, d.d. 13 oktober 2010 inzake het Ontwerpbesluit houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van het bepaalde in artikel 5a.11, vierde lid, artikel 5a.12a, eerste lid, en artikel 5a.13d, zesde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Accreditatiebesluit WHW) (Kamerstuk 31 288, nr. 119).

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

De Adjunct-griffier van de commissie,
Bošnjaković-van Bommel

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

De leden van de VVD-fractie hebben met instemming kennisgenomen van het Accreditatiebesluit WHW. Deze leden zijn van mening dat een toets op een nieuwe opleiding onder voorwaarden het systeem flexibeler maakt. Er kan sneller ingespeeld worden op de marktvraag zonder dat er concessies aan de kwaliteit worden gedaan. De leden zijn van mening dat deze vernieuwing een goede ontwikkeling is. Ook vinden de leden het verstandig dat het onder voorwaarden goedkeuren van een nieuwe opleiding niet geldt in gevallen waar getwijfeld wordt aan de kwaliteit van het eindniveau. Hierover mag bij nieuwe opleidingen geen enkele twijfel bestaan, zo vinden deze leden.

Verder staan de leden achter het introduceren van een «herstelperiode». Daar waar voorheen alleen een voldoende of een onvoldoende «gegeven» kon worden, en de score «onvoldoende» grote consequenties had, is het nu mogelijk voor de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een herstelperiode in te lassen waarbinnen alsnog aan de voorwaarden voldaan kan worden. De leden denken dat dit een gunstig effect heeft op een meer kritische beoordeling, aangezien de kritische beoordeling niet onmiddellijk hoeft te leiden tot sluiting van de betreffende onderwijsinstelling. Uiteindelijk zal de kwaliteit van het onderwijs hier baat bij hebben, zo is de verwachting van deze leden.

Een dergelijke herstelperiode bieden, mag echter niet leiden tot situaties dat bekend is dat de kwaliteit onvoldoende is, maar dat hieraan niet wordt gewerkt binnen een periode van maximaal twee jaar. Daarom zijn de leden tevreden met artikel 4.3, waarin is aangegeven dat er voorwaarden gesteld kunnen worden aan het verlenen van een herstelperiode en de termijn waarbinnen wordt gerapporteerd.

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Accreditatiebesluit WHW. Bij de behandeling van de wijziging van de accreditatie waren er zorgen over de administratieve lasten en de bureaucratie. Hoe is dat nu, zo vragen de leden.

Accreditatie wordt in het hoger onderwijs gedaan door de NVAO. Mede door InHolland¹ is de geloofwaardigheid van hbo-diploma's in het geding gekomen. Om het niveau van een mbo-diploma te garanderen en te waarborgen, is de onderwijsinspectie de accreditatie bij het mbo gaan doen. Wat vindt de staatssecretaris ervan om ook bij het hoger onderwijs accreditatie door het Rijk (c.q. de onderwijsinspectie) te laten doen? Wat zijn de overwegingen om dat wel of niet te gaan doen? Neemt de onderwijsinspectie in haar onderzoek naar de verkorte afstudeertrajecten ook eventuele lacunes in de accreditatie mee? Zo nee, is de staatssecretaris bereid hiertoe te verzoeken, zo vragen de leden.

¹ Op 23 september jl. heeft de commissie-Leers het onderzoek *Veel ruimte, weinig rekenschap* aan de staatssecretaris en de onderwijsinspectie aangeboden. De commissie heeft onderzoek gedaan naar het alternatieve afstudeertraject van de opleiding Media & Entertainment Management (MEM) van hogeschool InHolland. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat er niet alleen sprake is van onregelmatigheden, ook is duidelijk geworden dat de kwaliteit van de afstudeerproducten onvoldoende is geborgd. Het management van MEM heeft een sfeer van *laissez faire, laissez aller* toegestaan, waardoor een fraudegevoelige situatie is gecreëerd. De onderwijsinspectie doet, naar aanleiding van de onregelmatigheden die bij InHolland zijn geconstateerd, onderzoek bij 40 andere hbo-instellingen naar alternatieve afstudeertrajecten in het hoger onderwijs.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het onderhavige ontwerpbesluit. Deze leden hebben op een enkel punt behoefte aan een nadere toelichting.

Eén van de uitgangspunten van het wetsvoorstel was de verbeterfunctie. Uit de evaluaties kwam naar voren dat de vorige procedure, zonder realistische mogelijkheid van herstel, een al te grote druk op de instellingen legt en daardoor een defensieve houding bij opleidingen en beoordelaars opriep, aldus de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel.

In het nieuwe stelstel geldt dat wanneer de NVAO een aanvraag om verlenging van accreditatie of accreditatie na afloop van een besluit toets nieuwe opleiding beoordeelt en vaststelt dat de opleiding niet voldoet aan de eisen van het accreditatiekader, zij een zogenaamde «herstelperiode» kan toekennen, zo stelt de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit. Een herstelperiode kan echter niet worden verleend als de redenen om de aanvraag niet in te willigen betrekking hebben op de aspecten, genoemd

in artikel 5a.8, tweede lid, onder a of c, van de wet, zo stelt de tekst van het ontwerpbesluit. De leden verzoeken de staatssecretaris nader toe te lichten hoe de verbeterfunctie van het nieuwe accreditatiestelsel nog tot zijn recht komt, als er in de genoemde gevallen geen kans is om te verbeteren, dan wel het risico bestaat dat er, vanwege de defensieve houding van de beoordelaars, geen negatief oordeel komt en verbetering daarom niet aan de orde is. Deze leden verzoeken de staatssecretaris daarbij in te gaan op de evaluaties waaruit naar voren kwam dat door het ontbreken van een realistische mogelijkheid van herstel de genoemde defensieve houding bij beoordelaars wordt veroorzaakt.

II Reactie van de staatssecretaris